

Frankrig, Sverige og Norge og delvis i Tyskland.

III. *Afgiftens Begrundelse.* Arveafgiften begrundes enten som et *Retsgebyr* af samme Art som Tinglæsningsgebyret, eller som en *Skat*, der rammer efter en Skatteevne, eller som en *Arvelod*, Staten faar, fordi Samfundet til en vis Grad er medvirkende i alle Formuers Dannelselse.

a) *Arvegebyret* er, som vist, det historisk-overleverede; det behøver ingen Begrundelse, idet Staten altid har nogen Ulejlighed ved Formuers Overflytning. Til dette Gebyr slutter sig de forskellige Stempelafgifter, der opkræves ved Skiftebehandlingen af Dødsboer. For saa vidt Gebyret skal rette sig efter Statens „Ulejlighed“, er det forstaaeligt, at i nogle Stater retter Arvegebyret sig efter Bruttoformuen og ikke efter Nettoformuen. Gebyrbegrundelsen tillader ikke Arveafgiften at være høj.

b) En mere moderne Begrundelse af Arveafgiften er, at den er en *Skat*. Nogle sige, at der ved Arveovergang foreligger en ekstraordinær Skatteevne, idet man sidestiller en Arv med en Lotterigevinst eller en Konjunkturgevinst.

Dette holder dog ikke Stik ved den Arv, der tilfalder Ægtefæller og Børn, idet den Kapital, de i juridisk Forstand raade over, ganske vist forøges ved Arv efter Forældre, men samtidig forøges deres „Formue og Lejlighed“, d. v. s. hele deres økonomiske Stilling *ikke*; tværtimod forringes denne oftest ved Familie-Overhovedets Død.

Arveskatten maa da bedømmes paa samme Maade som en anden Skat, ikke alene efter sine egne Fortjenester, men efter dens Stilling i det System af Skatter, som er anvendt i Landet. Og som Led i et System af Skatter kan den begrundes som en opsamlet, akkumuleret Formueskat; i England, hvor der ingen Formueskat er, begrundede Sir William Harcourt i 1894 sin meget høje og progressive Arveskala som en Formueskat, der blot *ikke* opkrævedes aarlig, men samlet ved Ejerens Død.

Den bedste Begrundelse, man giver Arveskatten, er imidlertid følgende: Al Indtægt beskattes ved Indkomsts-katten; desforuden beskattes den Del af Indtægten, man forbruger ved Forbrugsskatterne, hvorimod det Overskud af Indtægten, som man ikke forbruger, men lægger til Side, kun beskattes en Gang.

Arveskatten bliver da en Skat, der supplerer Forbrugsskatterne, idet den ram-

mer den Del af Indtægten, der er bleven opsamlet og som altsaa ikke er bleven ramt af Forbrugsafgifterne.

c) Men hermed er kun en høj Arveafgift, men ikke Anvendelsen af den progressive Skala bleven begrundet. Begrundelsen ligger i den først i Tyskland og senere i England givne Teori, at Samfundet er medvirkende til Formuernes Dannelselse. Man indrømmer gerne, at den dygtige Driftsherre i høj Grad er sin egen Lykkes Smed, men hævder samtidig, at det er de forskellige Samfundsforhold, der influere paa, hvor stort Udbytte i Penge Dygtigheden faar til sin Belønning. En Tietgen vil i et Land — som Amerika — med megen jomfruelig Jord og stigende Jordrente og Muligheder for Profit ved Jernbanedrift maaske efterlade sig Millionær, hvor en dansk genial Forretningsorganisator kun efterlader sig Millioner. Et Fag, der er i Fremgang, vil give dem, der ofte tilfældigvis ere i denne, store Formuer, hvor den lige saa dygtige Mand i et Fag, der er i Tilbagegang, knapt kan leve. Jo større en Formue er, des større er da Statens Ret som Medproducent; det er som Medproducent, at Staten kan kræve en Arveafgift, der betales efter en stigende Procent. Hertil kommer for Arvingens Vedkommende den Iagttagelse, at en Formues, en Arvs eller en Indtægts Værdi for ham ikke kan maales med Arvens eller Indtægten absolute Størrelse, idet 10 pCt. f. Eks. af de første tusind Kroner, en Mand ejer, kræver et større Offer, et større Afsavn, end 10 pCt. af de sidste tusind Kroner, en Millionær ejer, derfor bør Arveprocenten stige, saaledes at der af de første tusind Kroner ikke bør betales saa meget som af det følgende, og af dette igen mindre end af det tredie Tusind osv.

Arveafgiften har da sin Berettigelse dels som et relativt ringe *Gebyr*, der betales for Statens Ulejlighed ved Ejendoms-skiftet og for den udvidede Retsbeskyttelse for en Formueejers Villie udover hans Død, dels som en *Skat*, der rammer den (opsamlede) Del af Indtægten, der *ikke* som forbrugt rammes gennem Forbrugsskatterne, og dels for de større Arveloddere Vedkommende som en Ret, Staten har til at medarve i Samfundets Egenskab af Medproducent, af medvirkende ved de større Formuedannelser. I denne Begrundelse ligger da dels Princippet om Progressionen og dels Princippet om, at Familie-ary, naar denne forrykker Arvingens „Formue og Lejlighed“, i det væsentlige bør fritages for Beskatning for Arvelodder,